

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR

A brit gyarmatbirodalom felbomlásának térképi ábrázolása

SZAKDOLGOZAT
FÖLDTUDOMÁNYI ALAPSZAK

Készítette:

Neumark Milán

térképész és geoinformatikus szakirányú hallgató

Témavezető:

José Jesús Reyes Nuñez

egyetemi docens

ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék



Budapest, 2014

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
1. Bevezetés	3
1.1. A szakdolgozat témája, célja	3
1.2. A brit gyarmatbirodalom kialakulása	4
2. A brit gyarmatbirodalom felbomlása	6
2.1. Észak-Amerika	6
2.2. Ausztrália és Óceánia	7
2.3. Írország	8
2.4. Afrika, Ciprus és Málta	9
2.5. Dél- és Délkelet-Ázsia.....	10
2.6. Közel-Kelet	11
2.7. Közép- és Dél-Amerika.....	12
3. A térképkészítés bemutatása	13
4. Összefoglalás	19
Köszönetnyilvánítás	20
Irodalomjegyzék és felhasznált linkek, háttértérképek.....	21
Mellékletek	22
Nyilatkozat.....	38

1. Bevezetés

1.1. A szakdolgozat témája, célja

A szakdolgozatom témája a brit gyarmatbirodalom felbomlásának térképi ábrázolása. Középiskolás történelmi tanulmányaim során külön figyelmet szenteltem a földrajzi felfedezések korának, Európa térhódítása pedig a kedvenc témáim közé tartozott csakúgy, mint az ezzel együtt járó gyarmatbirodalmak kialakulása és felbomlása. Az említett okokból kifolyólag úgy gondoltam, hogy az ideális témaválasztás a Földön valaha létezett legnagyobb gyarmatbirodalom térképi ábrázolása lenne.

Az angol térhódítás politikai, gazdasági, államigazgatási és kulturális téren is kitörölhetetlen örökséget hagyott a világra. Erre vezethető vissza az Amerikai Egyesült Államok máig tartó vezető szerepe a világpolitikában és a gazdaságban; az angol jogrendszer, melyet számos országban használnak; és az angol, mint a világot összekötő idegen nyelv elterjedtsége.

A szakdolgozatom célja, hogy földrésről földrészre haladva bemutassam a Brit Birodalom felbomlásának történetét és egyben térképi áttekintést is nyújtsak a témához.

A dolgozat első részében ismertetem a gyarmatbirodalom kialakulásának és felbomlásának történelmét, majd szakdolgozatom második részében beszámolok a gyarmatbirodalom szétesését feldolgozó térképek készítéséről. A szakdolgozatom fő műveit alkotó térképek és a térképekhez kapcsolódó táblázatok mellékletként találhatóak meg a dolgozat legvégén.

A térképeket a CorelDRAW nevű program segítségével készítem el, aminek használatáról a dolgozat második felében szintén megpróbálok részletes áttekintést nyújtani.

1.2. A brit gyarmatbirodalom kialakulása

A XV. századtól az európai kereskedelmi élet nehézségekkel nézett szembe a növekvő török terjeszkedés és a fizetőeszközként szolgáló nemesfém Ázsiába történő kiáramlása miatt. Új kereskedelmi útvonalakat kellett nyitni, hogy kikerülhessenek a törököket, valamint újabb nyersanyaglelőhelyeket kellett feltörni, hogy a fogyatkozó nemesfémérceket pótolni tudják. Ezekre a problémákra nyújtott megoldási lehetőséget a XV. század második felétől a földrajzi felfedezések korszaka.

Az angol korona első számottevő gyarmatát, Írországot mégsem földrajzi felfedezések útján szerezte. 1542-ben az ír parlament VIII. Henrik angol királyt Írország királyává iktatta. Az angol uralkodók később több hullámban angolokat telepítettek az Ír-szigetre, hogy megerősítsék hatalmukat az írek felett.

A XVII. század elejétől megkezdődött Amerika intenzív, angolok általi kolonizálása, ami egy viszonylag nagy szabadságban élő, virágzó és összefüggő gyarmati rendszert eredményezett a keleti parton. Az 1730-as évek elejére megszületett a Brit Birodalom híres, tizenhárom gyarmatból álló birtoka.

1707-ben az Angol Királyság egyesült Skóciával és megszületett Nagy-Britannia Egyesült Királysága. Ezt az időszakot végigkísérte a spanyol örökösödési háború (1701-1714), amelynek végén az angolok megszerezték Gibraltárt, valamint az észak-amerikai francia gyarmatok jelentős részét: Új-Skóciát, Új-Fundlandot és a Hudson-öböl vidékét. A hétéves háborút (1756-1763) lezáró párizsi békében a britek elnyerték még Franciaországtól Kelet-Québec és a mai Maine állam területét, valamint Kanadát, a Nagy-tavak medencéjét, a Mississippitől keletre eső területeket és az addig spanyol fennhatóság alatt álló Spanyol Floridát.

Az angolok Közép- és Dél-Amerikában is hódítottak meg gyarmatokat. Nem jelentettek ez alól kivételt a Nyugat-Indiai-szigetek sem, bár ezek csupán kis részei voltak az egykori gyarmatbirodalomnak. A térség fontosabb brit gyarmatai lettek idővel Brit Honduras, Jamaica és Guyana.

Az angolok idővel Ázsia egyes térségeit is felfedezték maguknak. A Brit Kelet-Indiai Társaság a XVIII. századra angol uralom alá hajtotta Indiát, valamint háborúkat folytatott Afganisztán, Nepál és Bhután területén. Afganisztánt 1880-ban félgyarmati státuszba döntötték, míg Nepáltól és Bhutántól területeket raboltak. Több évtizedes harc

után kiszorították a hollandokat Malajzia nyugati feléből, majd megszerezték Sabah és Sarawak tartományokat Borneó északi részén. Védnökséget kényszerítettek a hanyatló Brunei Szultánságra, majd megszerezték Hongkong szigetét is. A XIX. század folyamán a britek meghódították Burmát és Indiához csatolták.

A XVIII. században kezdődött Ausztrália és a kontinenst övező óceániai térség birtokba vétele. James Cook déli felfedezőútjai során 1770-ben feltérképezte Ausztrália keleti partját és felfedezte Új-Zélandot, amiket lassú benépesítésnek vetettek alá.

A XIX. század vége felé a britek érdeklődése más európai nagyhatalmakéhoz hasonlóan Afrika felé fordult. Az 1870-es években Afrika területének még csak pár százalékát gyarmatosították az európai országok. Nagy-Britannia birtokolta ekkor Gambiát, Sierra Leonét, a ghánai Aranypartot, illetve Fokföldet. Az 1880-as évektől viszont valóságos versenyfutás kezdődött Európa országai között Afrika gyarmati felosztásáért, ami egészen az első világháború kitöréséig zajlott. Nagy-Britannia ezután Egyiptomot szállta meg 1882-ben, majd visszafoglalták a korábban egyiptomi kézen lévő Szudánt. Kelet-Afrika területén brit fennhatóság alá került Szomália északi része, Kenya, Uganda, Zanzibár, majd az első világháborút követően Tanganyika. Dél-Afrikában Fokföldről kiindulva elfoglalták Becsuánaföldet, Rhodesiát, Nyaszaföldet, valamint brit kézre került Baszutóföld és Szwáziföld is. Nyugat-Afrikában Nigériára terjesztették ki hatalmukat.

A Földközi-tenger területén Máltával és Ciprussal szélesítették a Brit Birodalom határait a XIX. század folyamán.

A Brit Birodalom jelentős területekkel bővült még a Közel-Keleten különböző gyarmati, protektorátusi és védnökségi címszók alatt. A XIX. század második felében brit fennhatóságot kényszerítettek Jemen déli részére. A XX. század elején angol protektorátussá nyilvánították Kuvaitot, míg az Arab Emírségek területét szerződéses Omán néven egyesítették és vonták fennhatóságuk alá. Brit védnökség alá került Katar és Bahrein. Az első világháború alatt az angol hadsereg megszállta Irakot és Palesztinát, majd angol megszállás vetett véget a Jordánia feletti török fennhatóságnak, amit Transzjordánia néven protektorátussá alakították. A Brit Birodalom az első világháború után érte el kiterjedésének csúcsát.

2. A brit gyarmatbirodalom felbomlása

2.1. Észak-Amerika

A XVIII. századot megelőzően a britek alig avatkoztak a gyarmatok belügyeibe, de a hétéves háború (1756-63) alatt Nagy-Britanniának nagy mennyiségű adóssága keletkezett, amit a gyarmatokra kivetett adókkal és vámokkal próbált ellensúlyozni. Az amerikaiak válaszul bojkottálni kezdték az angol árut, majd az 1773-as bostoni teadélután követően az angolok már fegyveres elfojtást kezdtek alkalmazni a gyarmati zendülések ellen, ami hamar elvezetett az amerikai függetlenségi háború kitöréséhez.

A háború első évét patthelyzet jellemezte. A forradalomnak szüksége lett volna Nagy-Britannia ősi ellenfelének, Franciaországnak a segítségére, szövetségre viszont csak független állam léphetett vele. 1776. július 2-án a Kontinentális Kongresszus a tizenhárom észak-amerikai gyarmat egyesülésével kimondta az Amerikai Egyesült Államok létrejöttét, majd két nappal később Philadelphiában elfogadták a Függetlenségi Nyilatkozatot. A nyilatkozat elfogadásával egy időben viszont 32000 brit katona érkezett, akik könnyen elűzték a George Washington vezette lázadókat. Washington ezután újjászervezte a lázadó hadsereget, majd 1776 vége előtt sikerült kétszer is lecsapnia a britekre. 1777 őszén az amerikai csapatok szembeszálltak az északi brit seregekkel, akik végül megadták magukat Saratogánál.

A saratogai csata Európában hozta meg gyümölcsét. A francia kormány a katonai segítségnyújtás megadása előtt egy olyan biztosítékot akart látni, mint a saratogai győzelem. 1778 februárjában hivatalosan is létrejött a szövetség és a franciák hadsereget és flottát küldtek harcolni Amerikába az angolok ellen. Ezután Spanyolország és Hollandia is segítséget nyújtott a gyarmatoknak kölcsön formájában.

Camdennél a lázadók még utoljára vereséget szenvedtek, majd újabb mozgósításokat követően visszaszorították a brit hadsereget Yorktownba, ahol Washingtonnak sikerült megadásra kényszerítenie az angolokat.

Yorktown után a brit kormány készen állt az amerikaiakkal való tárgyalásra. Nagy-Britannia elismerte a tizenhárom gyarmat függetlenségét, ezáltal az Amerikai Egyesült Államok legelső formáját. Emellett lemondtak az Atlanti-óceántól a Mississippig, valamint a kanadai határtól Florida határáig húzódó összes területről (4. és 5. számú melléklet). Spanyolországot - mivel nem tudta visszazerezni Gibraltárt az

angoloktól - Floridával kárpótolták. A békekötésre 1783. szeptember 3-án, Párizsban került sor. (Sellers et al, 1995)

Kanada függetlensége jóval békésebb úton ment végbe, mint déli szomszédjaiké. Az önállósodás szele a XIX. században érte el Kanadát. 1841-ben Nagy-Britannia egyesítette Felső- és Alsó-Kanada nevű gyarmatait, hogy megszilárdítsa befolyását a terület fölött. Később a gyarmatok Ontario és Québec néven újból elkülönültek egymástól azt mutatva, hogy Nagy-Britannia már tudja uralni a megmaradt észak-amerikai gyarmatait.

A kanadai gyarmatok gazdasági fejlődése lendületet vett és 1848-ban önkormányzatot kaptak. Innentől kezdve pezsgésnek indult Kanada politikai élete és megjelent a térség gyarmatainak egyesítésére törekvő igény, így 1864-ben megkezdtek egy kanadai konföderáció ötletének kidolgozását. A törekvés eredményeként 1867-ben Új-Skócia, Új-Brunswick, Québec és Ontario államszövetség égisze alatt egyesült, létrehozva ezzel Kanada domíniumot. A domíniumi státuszt a Brit Észak-Amerikai Törvény garantálta. A törvény lehetőséget nyújtott Kanadának önálló tartományi és szövetségi szintű kormányzásra, továbbá lehetővé tette, hogy a domínium megvegye Rupert Földjét, óriásira növelve ezzel az államszövetség területét. Nem sokkal később az Északnyugati Területek is csatlakoztak, majd 1871-ben Brit Columbia és a vele már korábban egyesült Vancouver-sziget is belépett a Kanadai Konföderációba.

A domíniumi státusz elnyerése és az ezzel párhuzamosan történő Kanadai Konföderáció megalakulása nagy lépés volt a függetlenség felé, de bizonyos ügyekben az államszövetség még nem élvezett teljes önállóságot. 1914-ben Nagy-Britannia hadüzenetével Kanada automatikusan lépett be az első világháborúba. Ezt követően viszont már Kanada is számottevő politikai tényezővé vált, aminek hozományaként Nagy-Britannia újabb önállóságokat biztosított a domíniumoknak. Az 1926-os Balfour-nyilatkozat megállapította, hogy a domíniumok és az Egyesült Királyság a továbbiakban autonóm közösségek a Brit Birodalmon belül, amelyek egyenrangúak státuszukban és semmilyen módon nem alárendeltjei egymásnak bel- és külügyeikben. A Balfour-nyilatkozatban foglaltakat később megerősítették és kiterjesztették az 1931-es westminsteri statútummal, ami feloldotta a brit parlament Kanadát érintő megmaradt hatalmi kötelekeit. (Fehérdy-Dukay, 1986)

2.2. Ausztrália és Óceánia

A XIX. század második felétől helyi törvényhozó testületeket állítottak fel Ausztrália különálló gyarmatain, de a területek között egészen az 1890-es évekig nem bontakozott ki komolyabb egységesítési törekvés. Ekkor a közös piac iránti igény már elősegítette a gyarmatok helyzetének államjogi rendeződését. A brit parlament törvényt fogadott el az Ausztráliai Államszövetség megalakulásáról és 1901-ben a hat ausztrál gyarmat országgá egyesült, amely domíniumi státuszt élvezett a Birodalmon belül. A státusz ugyanazt az önállóságot nyújtotta, mint Kanada esetében. A Brit Birodalom felbomlását elősegítő 1931-es westminsteri statútum viszont már Ausztráliának is mentességet nyújtott a megmaradt gyarmati kötelek alól.

Új-Zéland a XIX. század második felében hamar végigjárta a brit gyarmati rendszer lépcsőfokait. 1852-ben a gyarmat önigazgatási jogot kapott, majd Kanada és Ausztrália mintájára 1907-ben Új-Zéland is domínium lett, ami a megszokott kormányzati jogokkal ruházta fel az országot. 1931-ben a westminsteri statútumból kifolyólag Új-Zéland is a Nemzetközösség teljes jogú tagjává vált. (Balázs, 1981)

További Nagy-Britanniától függetlenné vált óceániai gyarmatok: Pápua Új-Guinea (1975), Nauru (1968), Fidzsi-szigetek (1970), Tonga (1970), Salamon-szigetek (1978), Tuvalu (1978), Kiribati (1979) és Vanuatu (1980). (Atkári et al, 1982)

2.3. Írország

Az első lépés az ír függetlenség felé a katolikus íreknek való választójog megadása volt a XIX. században. A következő áttörést az 1903-as földtörvény jelentette, így az írek lehetőséget kaptak földjeik visszavásárlására. Ennek következtében az ír nép 1914-re már a sziget földjeinek kétharmadát birtokolta. A XX. század elejére kialakult a Sinn Féin nevű határozottan angolelleses párt. A radikális írek kihasználva az első világháború Angliára nehezedő nyomását, 1916-ban kikiáltották az Ír Köztársaságot és felkelést kezdeményeztek Dublinban. A lázadás végül elbukott, de a Sinn Féin megszervezte az Ír Köztársasági Hadsereget (IRA), amely folytatta a gerillaharcokat. Kétévnyi függetlenségi harc után a brit kormány tárgyalni hívta a Sinn Féint és az IRA-t, majd 1921-ben megkötötték az angol-ír egyezményt, amely kimondta Írország két részre szakadását. Hat protestáns ulsteri megye Észak-Írország néven az Egyesült Királyság része maradt, míg a sziget többi huszonhat megyéje Ír Szabadállam néven függetlenséget nyert. (Verzár, 1987)

2.4. Afrika, Ciprus és Málta

A két világháború, valamint az 1930-as évek gazdasági világválsága jelentősen csökkentette Európa erőforrásait, amelyek segítségével addig sikerült fenntartani az afrikai gyarmatbirodalmat. Legkorábban a dél-afrikai brit gyarmatok ügyeit rendezték, így négy gyarmat egyesülésével 1910-ben megalakult a Dél-afrikai Unió.

A dekolonizáció Észak- és Kelet-Afrikában folytatódott. 1922-ben az oszmán fenyegetettség megszűnésével Nagy-Britannia független államnak ismerte el Egyiptomot. A második világháború után Líbia brit és francia igazgatás alá került. Líbiának néhány év alatt sikerült önálló kormányzatot kiépítenie, így 1951-ben elismerték az ország függetlenségét. Az 1950-es években Egyiptom vezetése már nem ragaszkodott a Szudánnal kapcsolatos birodalomépítő célokhoz, így Szudán 1956-ban elszakadt Egyiptomtól. Az 1950-es években Nagy-Britannia az ENSZ hatására elkezdte felkészíteni Brit-Szomáliát is a függetlenségre. Ez történt Szomália más részein is olasz felügyelettel. 1960-ban a két országrész egyesülésével megalakult a független Szomália.

Nyugat-Afrikában a függetlenség eszméi először az Aranyparton hoztak eredményt. A gyarmat 1957-ben független ország lett Ghána néven. Ezután helyi adminisztrációkat hoztak létre Nigériában, majd 1960-ban az ország független lett. Ekkora már Sierra Leonében is beérték a függetlenségi törekvések, így 1961-ben függetlenné nyilvánították. 1965-re ugyanez sikerült Gambiának is.

A kelet-afrikai Tanganyikában békésen zajlott le a hatalom átadása és a gyarmat 1961-ben önálló országgá vált. Az 1950-es évek során Ugandában fegyveres harc folyt a britek ellen, végül 1962-ben elnyerték függetlenségüket. Zanzibár 1963-ban lett független, majd egyesült Tanganyikával, nevük pedig Tanzánia lett. Kenyában hosszú harcok folytak a britek ellen és 1963-ban váltak függetlenné. 1964-ben felbomlott a Rhodesiai és Nyaszaföldi Államszövetség, aminek következtében Zambia és Malawi néven független államok keletkeztek. Az egykori államszövetségtől délnyugatra elhelyezkedő Becsuánaföld nevű gyarmat 1966-ban vált önállóvá Botswana néven. Dél-Rhodesiában Afrika egyik leghosszabb forradalma bontakozott ki. Az ország függetlenségét csak 1980-ban érte el Zimbabwe néven. (J. D. Fage-W. Tordoff, 2004)

Más kisebb afrikai brit gyarmatok, melyek elnyerték szabadságukat: Lesotho (1966), Mauritius (1968), Szváziföld (1968), Seychelles-szigetek (1976).

Politikailag nem Afrika részei ugyan, de a térképi ábrázolás szempontjából Ciprus és Málta is idetartozik. 1956-ban a görög ciprusiak évekig tartó harcot kezdtek a brit függőség ellen, majd 1960-ban megegyeztek Nagy-Britanniával Ciprus azonnali függetlenné válásáról. Máltán a második világháborút követően kezdődtek az angolelleses mozgalmak, majd 1964-ben elszakadtak a britektől. (Atkári et al, 1982)

2.5. Dél- és Délkelet-Ázsia

Nagy-Britannia gazdaságilag legfontosabb gyarmatait Ázsia déli és keleti részén szerezte. Az ázsiai gyarmatok a legtöbb esetben erőszakos gyarmatosítás útján váltak a Brit Birodalom részeivé és mivel gazdaságilag kiemelt fontossággal bírtak Anglia számára, így az anyaország többnyire foggal-körömmel ragaszkodott megtartásukhoz. Függetlenségi törekvéseiket számos esetben hosszú és véres események övezték.

Afganisztán Amanullah kán 1919-es trónra lépéséig félgymati státuszban volt, ekkor azonban visszanyerve külpolitikájuk ellenőrzését, kikiáltották függetlenségüket. Ezután Nepál formális függetlenségét ismerték el jutalmul 1923-ban, mivel fontos támaszt nyújtottak a briteknek India megszállásában. (Atkári et al, 1982)

Indiában a XX. század elején tömegtüntetések törtek ki a gyarmati diktatúra és kizsákmányolás ellen. A hindu függetlenségi mozgalom vezéralakja Mahátma Gandhi volt, az erőszakmentes mozgalom meghirdetője. 1928-tól India domíniumi státuszt követelt magának, de az angol kormányzat nem engedett. A második világháború kitörésével Nagy-Britannia kormánya a gyarmat beleegyezése nélkül hadviselő félnek nyilvánította Indiát. Mivel a függetlenséget továbbra sem ajánlotta fel a brit kormány, így Gandhi együtt nem működési mozgalmat hirdetett India szerte, amit tömeges letartóztatások követtek. Ennek hatására 1942-ben kitört a forradalom. Az egyre nagyobb nemzetközi politikai nyomás és az indiai vérengzések hatására London kénytelen volt megadni a függetlenséget Indiának. A szubkontinens 1947-ben két domíniumra lett felosztva. Megalakult a hindu többségű India és a mohamedánok lakta északnyugati és északkeleti tartományokból álló Pakisztán, melynek utóbbi része 1971-ben külön államot alapított Banglades néven. (Tenigl-Takács, 1997)

Burmát 1937-ben vallási felkelések hatására különválasztották Indiától és önálló gyarmati közigazgatást kapott. A második világháború során a japánok megszállták

Burmát, de a háborút követően a britek visszavették a gyarmatot. 1948-ban demokratikus alkotmány útján Burma függetlenné vált.

Ceylont a függetlenségi törekvései hatására az angolok 1948-ban önálló országgá nyilvánították a Brit Nemzetközösségben. Az ország később felvette a Srí Lanka nevet.

Malajziában évekkel a második világháború után országos felkelések robbantak ki. A helyzet megoldásaképp Nagy-Britannia tárgyalások útján engedélyezte Malajzia függetlenné válását 1957-ben. 1963-ban csatlakozott hozzá Szingapúr, Sabah és Sarawak. Szingapúr 1965-ben kivált a föderációból.

A második világháború után a Maldív-szigeteken is instabillá vált a politikai helyzet. Szeparatista mozgalmak hatására 1965-ben Anglia elismerte függetlenségüket.

A XX. század eleje óta Afganisztánéhoz hasonlóan Bhután külpolitikáját is Anglia irányította. 1949-ben India átvette ezt a jogot, majd idővel az ország visszakapta szabad külpolitikáját. Bhután 1971-óta független államnak tekinti magát.

1962-ben Brunei deklarálta, hogy csatlakozik a Maláj Államszövetséghez, de lázadás tört ki, amely megakadályozta a csatlakozást. 1971-ben Nagy-Britannia új védnökségi szerződéssel rendezte a Bruneiben uralkodó állapotokat. Az ENSZ követeléseire hatására Brunei 1984-ben elnyerte függetlenségét. (Atkári et al, 1982)

Hongkong 1997-ben került vissza Kínához.

2.6. Közel-Kelet

Az első világháborút követően számos közel-keleti mandátumterülettel bővült a Brit Birodalom. Irakot brit közigazgatás irányította és fegyveres erőket is állomásoztattak a területén a törökök ellen. Az arab és kurd felkelések hatására Anglia 1932-ben elismerte Irak függetlenségét, bár az önállóság csak formális jellegű volt.

Jordániában is angol megszállás vetett véget a porta uralmának. Anglia ugyan függetlenséget ígért az arab népeknek, cserébe az első világháborús erőfeszítéseikért, de a megalakított Transzjordánia 1946-ig angol protektorátus maradt.

Az első világháború alatt az angolok elfoglalták Palesztinát, amelynek belső viszályai mielőbbi rendezést kívántak. Végül 1948-ban kikiáltották Izrael állam létrejöttét és függetlenségét.

A második világháborút követően Kuvaitban is szárnyra kaptak a függetlenségi törekvések. 1961-ben Kuvaitot önálló, szuverén állammá nyilvánították, míg Dél-Jemen területéről 1967-ben vonultak ki a brit csapatok.

Az Arab Emírségek területét Nagy-Britannia 1968-ig tartotta befolyása alatt. Ekkor a britek kivonultak a térségből, majd az állam 1971-ben függetlenné vált. Ugyanez történt a védnökségi szerződések lejártakor Katarral és Bahreinnel, amelyek nem kívántak csatlakozni az Egyesült Arab Emírségekhez. (Atkári et al, 1982)

2.7. Közép- és Dél-Amerika

A második világháború után Anglia már ritkán tudott ellenállni a gyarmatok függetlenségi törekvéseinek, mivel katonai ereje nagy részét elveszítette. Az 1956-os szuezi válság sikertelen kezelése miatt nagyhatalmi nimbusza is végleges csorbát szenvedett. Ráadásul a gyarmatok további fenntartását az anyaország költségvetése is nehezen bírta ki, így elkezdődött a megmaradt amerikai gyarmatok elszakadása.

1958-ban Nagy-Britannia létrehozta a Nyugat-Indiai Föderációt, amelyben Jamaicára vezető szerepet róttak az elmaradott közép-amerikai szigetek megsegítése érdekében. Jamaica megelégedve a terhet 1962-ben kilépett a szövetségből és kinyilvánította függetlenségét. Trinidad és Tobago Jamaicához hasonlóan kilépett a föderációból és 1962-ben elnyerte függetlenségét.

Ezután következett Nagy-Britannia egyetlen dél-amerikai gyarmata. Brit Guyana 1953-ban autonómiát kapott, de csak 1966-ban nyerte el függetlenségét, miután angolbarát politikust neveztek ki miniszterelnöknek.

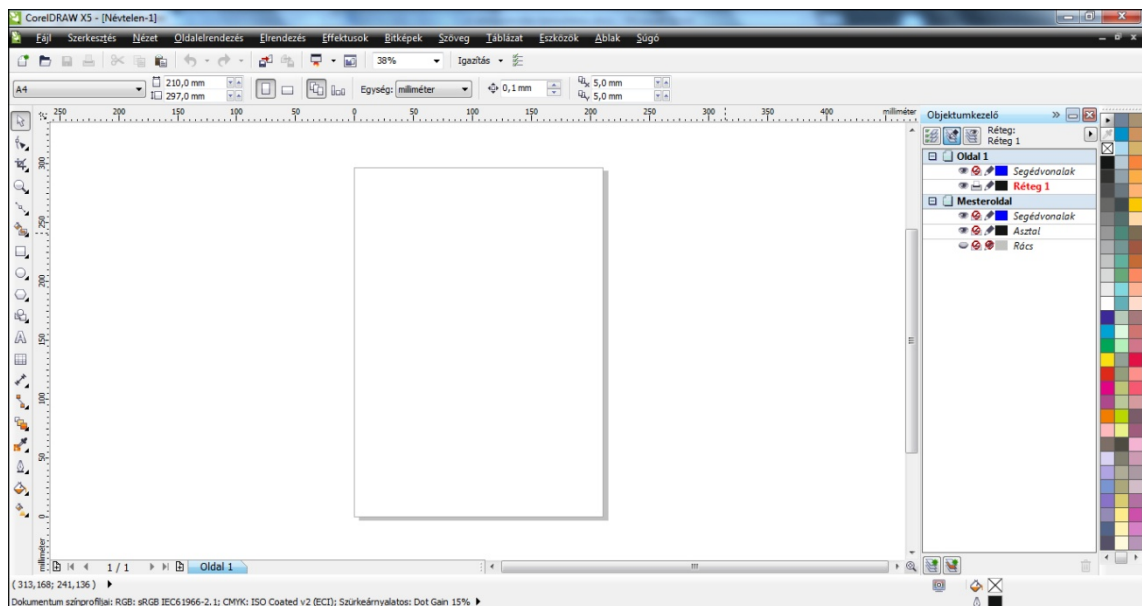
A Bahama-szigetek önállósodása 1973-ban valósult meg.

A Kis-Antillák brit gyarmatai a következő időpontokban váltak függetlenné: Barbados (1966), Grenada (1974), Dominikai Közösség (1978), Saint Lucia (1979), Saint Vincent (1979). Antigua és Barbuda (1981), Saint Kitts és Nevis (1983).

Közép-Amerika kontinentális részén Brit Honduras név alatt Belize volt egyedüli brit gyarmat. Az országot Mexikó és Guatemala is próbálta megszerezni, de Nagy-Britanniának 1981-ig sikerült mindkét országot lemondatni a Belize-zel kapcsolatos igényeiről, így létrejöhetett az önálló Belize. (Balázs, 1986)

3. A térképkészítés bemutatása

A szakdolgozatomban szereplő saját szerkesztésű térképeket a Corel grafikus programcsalád CorelDRAW nevű programjának magyar nyelvű, 15-ös verziójával készítettem. A CorelDRAW egy professzionális vektorgrafikai és kiadványszerkesztő program. Mivel a kép vektorokból és az ezekre jellemző egyenes, görbe vonalszakaszokból épül fel, így - a raszteres grafikákra jellemző módszerekkel ellentétben – bármintemű minőségromlás nélkül, tetszőleges mértékben nagyítható és kicsinyíthető. A szoftver rendeltetése szerint nem geoinformatikai program, így georeferálás nem végezhető vele, ellenben a legtöbb ma ismert és használatos vektorgrafikai művelet végrehajtható benne. Ez a programot használó térképész számára a munka során lehetőséget teremt a lehető legsokrétűbb térképi ábrázolásmód használatára és térképének a lehető legigényesebb grafikai tartalommal való feltöltésére. Cserébe viszont fontos, hogy minden, a térképszerkesztés során felhasznált adat elérhető legyen a vektorizáláshoz választott térképen vagy egyéb források által.

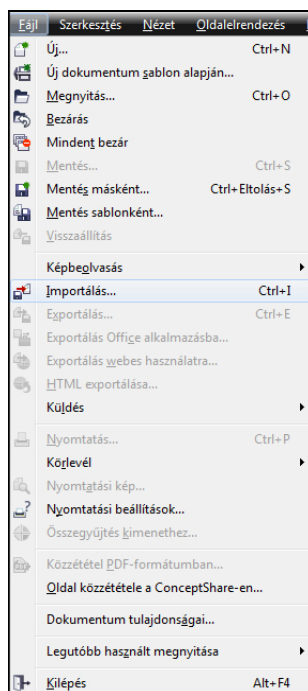


1. ábra: A CorelDRAW kezelőfelülete

A szakdolgozatomhoz készített térképek tematikájukat tekintve történelmi térképek. Meghatározás szerint történelmi térkép minden olyan térkép, amely elmúlt korok természetföldrajzi, igazgatási-hatalmi-politikai, gazdasági, közlekedési szerkezetét, migrációit és csapatmozgásait mutatja be.

A térképkészítés szempontjából elsődleges fontosságú a megfelelő háttértérkép kiválasztása, amiből a térképi alapot elkészítjük. A szakdolgozatom térképeinek alapjául a Kartográfiai Vállalat Történelmi világatlaszát, valamint a texasi Austini Egyetem online térképgyűjteményét használtam. Afrikát ábrázoló térképemhez J. D. Fage és W. Tordoff *Afrika története* című könyvében találtam megfelelő térképet.

A térképi alap elkészítésének első lépéseként szükséges az összegyűjtött térképeket egy szkener segítségével bedigitalizálni a feladat szempontjából elégséges felbontásban (300-400 dpi). Ezután a képfájlok a Corel Draw *Fájl/Importálás* parancsával beilleszthetők a program munkafelületére (2. ábra) és háttértérképként alkalmazhatók. Hogyha ezután már egyéb közvetlen alakítást (méretezés, effektezés stb.) nem akarunk a háttértérképen végrehajtani, akkor az *Objektum zárolása* funkcióval érdemes lezárni a bitképet tartalmazó réteget, elkerülve ezzel a háttértérkép későbbi, nem kívánt elmozdítását, megváltoztatását.



2. ábra: *Fájl/Importálás*

A térkép következő rétegén minden esetben egy, a háttértérképet teljesen lefedő téglalapot húztam az eszköztárból elérhető *Téglalap eszköz* segítségével, majd a téglalaphoz hozzárendeltem a tengerek színkitöltését. Kitöltést egy objektumhoz a jobb alsó sarokban lévő első kis ikon melletti téglalaphoz kattintva adtam. A megjelenő ablakban a program eredetileg a CMYK-színmodellt ajánlja fel alapértelmezettként, amit én végig használtam a készítés során, hiszen a szakdolgozat révén ezek a térképek

elsősorban papírra nyomtatva lesznek láthatóak. A Tengerek réteget később alapszínként használtam minden térképen.

A tengereket tartalmazó réteg után következett a szárazföldek körvonalainak átrajzolása a háttértérképről egy újabb réteg (Szárazföld kontúr) használatával. Ehhez a tengereket tartalmazó réteget az objektumkezelő segítségével láthatatlanná kellett tennem, hogy ismét a háttértérképet láthassam. A partvonalakat az eszköztárból elérhető *Bézier eszköz* használatával rajzoltam át, mivel az a tapasztalatom, hogy a Corel Draw által biztosított vonalrajzoló eszközök közül ezzel lehet a legszebben és a legkönnyebben követni a természetes vonalképződményeket. Ez a folyamat a térkép vektorizálása. Vektorizálás közben számos alkalommal felmerülő probléma volt, hogy egyes vonalas objektumok nem záródnak, nem illeszkednek rendesen a vonalakat alkotó csomópontok rossz elhelyezkedése miatt. Erre a problémára nyújt megoldást az *Alakzat eszköz*, amely a csomópontok manipulálásával lehetővé teszi a görbeobjektumok további szerkesztését. A Corel Draw eszközkészlete a 3. ábrán látható.



3. ábra: Eszközkészlet

Mivel a térképeim mind kis méretarányúak, így például a kontinensek partvonalainak apró töréspontjait, kiugrásait és a mindössze pár száz négyzetkilométeres szigetek partvonalát egyszerűsítés útján generalizáltam. A partvonalak és néhány fontosabb természetes képződmény (tavak, folyók) átrajzolásával megkaptam a szükséges térképi alapot a tematikus térképek elkészítéséhez.

A kontinenseket alkotó vonalak meghúzása után a volt gyarmatbirodalom szempontjából releváns országhatárokat szerkesztettem meg külön rétegen, amiket utána színes poligonokkal töltöttem fel. A tematikus térképek ábrázolási módszerei közül minden térképemen a felületi módszert használtam. Ez a módszer a különböző minőségű felületi kiterjedésű tárgyak és jelenségek elterjedési területeinek bemutatására és elkülönítésére alkalmazható. Mivel térképeim olyan történelmi térképek, melyek országok határait és területi elhelyezkedéseit ábrázolják, így pontos területábrázolást használtam, hiszen az objektumok egy adott vonal mentén határolódnak el egymástól, az adott terület hovatartozását pedig felületi színezés különbözteti meg.

A tematikus tartalom ábrázolásához az adatokat a Történelmi világlátszókból és a Brit Birodalom történelméhez felhasznált irodalmakból gyűjtöttem. Miután ábrázoltam az országokat és összegyűjtöttem a térképi tematika szempontjából fontos évszámokat, folytattam a szerkesztést és megjelenítettem ezeket a névrajzban. Mivel a CorelDRAW grafikai program, így nem hozható létre benne adatbázis, ezt a réteget is rajzi úton kell előállítani. A *Szöveg eszköz* funkció segítségével tetszőleges helyre illeszthető be bármely térképi megírás. Betűtípusa, mérete, színe, állása és a karakterek széthúzásának mértéke is tetszés szerint szerkeszthető.

A tematikus tartalom és a névrajz megszerkesztése után, már csak a jelkulcs, az aránymérték, a cím és a keret volt vissza. Ezeket az elemeket is külön rétegeken szerkesztettem, majd a program jobb oldalán elérhető objektumkezelőben legfelülre állítottam őket, elkerülve ezzel más rétegek általi kifedésüket.

Az egyes térképi elemek különböző rétegekre való elkülönítésekor azt vettem figyelembe, hogy melyek az egymástól különböző típusú térképi objektumok (4. ábra). Eltérő rétegekre kerültek például a határvonalak, a vízrajzi elemek és a névrajz, hiszen ezek más-más térképi objektumkörbe tartoznak.

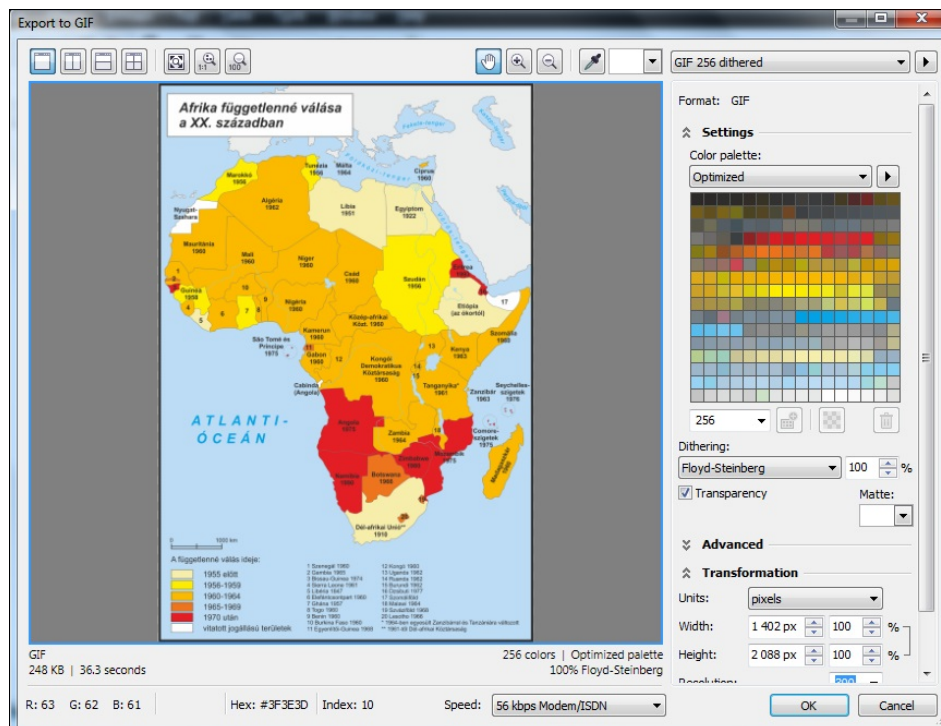
Egy adott típusú térképi elem színválasztásánál törekedtem mindegyik térképnél következetesen ugyanazokat a színeket alkalmazni, hogy a szakdolgozatban szereplő térképek egységes képet mutassanak. Pl. a folyók esetében mindegyik térképen egységesen 50% ciánt használtam, míg az óceánokat és a tengereket 30% cián és 5% magenta alkotja. Az országhatárokra és a tavakra szintén igaz, hogy ugyanazt a színösszetételt használtam mindegyik térképen. Kivételt jelentenek ezalól a térképi tematika szempontjából semleges szárazföldek, amiket egyes térképeken 10%-os feketével, míg néhányon 45%-nyi sárgával és 5%-os feketével ábrázoltam.



4. ábra: A kész térkép rétegszerkezete

A térképszerkesztés végeredménye szempontjából kiemelt fontosságú az ideális rétegsorrend kialakítása (4. ábra), ugyanis ez határozza meg, hogy melyik réteg fed ki a másikat. Erre a műveletre az *Objektumkezelő* eszközben van lehetőség. Miután megalkottuk a rétegek hierarchiáját, fontos a *Nyomtatás és exportálás* funkció letiltása azon rétegeknél, amiket nem akarunk a nyomtatásban látni, pl. a munka alapjául felhasznált háttértérképet tartalmazó réteg esetében.

Miután végeztünk a szerkesztéssel, jöhet a térképünk tetszőleges képformátumba való exportálása (5. ábra). Itt külön figyelniük kell a munkánk végeredményét adó kép fájlformátumának és felbontásának beállítására, hogy jó minőségű, éles képet kapjunk. A kiexportált térképeket ezután beillesztettem a szakdolgozat *Mellékletek* részébe.



5. ábra: Térkép exportálása GIF formátumba

4. Összefoglalás

A gyarmatosító Angol Királyság, majd Nagy-Britannia gyarmatai, domíniumai, protektorátusai és mandátumterületei együtt alkották a Brit Birodalmat, amely terjeszkedésének csúcán, a Földön valaha létezett legnagyobb területű, lakosságú és gazdasági erejű gyarmatbirodalom volt. Kialakulása a XVI. században kezdődött az Újvilág meghódításával és az első világháború után fejeződött be. A Brit Birodalom terjeszkedésének csúcán a Föld szárazföldeinek és népességének negyede tartozott brit fennhatóság alá.

A brit gyarmatbirodalom különböző országainak függetlenségi törekvései nagyon széles skálán mentek végbe a haladó szemléletű polgárosodás útján elért függetlenségtől egészen a hosszadalmas háborúkkal kísért elszakadásokig.

Fontos megjegyezni, hogy a Brit Birodalom bizonyos értelemben sosem bomlott fel teljesen. Megmaradt 14 olyan tengerentúli terület, amelyek nem képezik részét az Egyesült Királyságnak, de az Egyesült Királyság szuverenitása alá tartoznak. Ezeket összefoglaló néven brit tengerentúli területeknek hívják.

Ezen kívül a volt brit gyarmatok jelentős része tagja a Nemzetközösségnek, egy önkéntes alapokon működő szervezetnek, amelyet a Brit Birodalomból kialakuló független államok hoztak létre. Feladata, hogy fórumot biztosítson a tagországok számára a szorosabb gazdasági és kulturális együttműködéshez. A Nemzetközösségnek jelenleg 54 tagja van, amelyből 16 úgynevezett Nemzetközösségi Királyság, amely továbbra is elismeri az Egyesült Királyság uralkodóját államfőnek.

Szakedolgozatommal térképi áttekintést kívántam nyújtani a világ valaha létezett legnagyobb gyarmatbirodalmának felbomlása nyomán született új országok létrejöttéhez. Munkám során próbáltam ügyelni a térképek, a térképkészítés és a történelmi áttekintés olyan arányú elosztására, ami még nem megy a téma térképészként való megközelítésének rovására. Amit a Brit gyarmatbirodalom felbomlásának történelméről írtam véleményem szerint szükséges a téma megfelelő mértékű áttekintéséhez.

A térképek megrajzolásához a CorelDRAW vektorgrafikus szerkesztőprogram 15-ös verzióját használtam, ami térképészként kiemelt fontosságú. A térképek elkészítése során jobban megismertem a programot, használatával rutinosabb felhasználóvá váltam.

Köszönetnyilvánítás

Köszönöm témavezetőm, José Jesús Reyes Nuñez tanár úr útmutatásait, amiket szakdolgozatom írásához és a tematikus térképek elkészítéséhez adott. Továbbá Draskovits Zsuzsanna tanárnőnek is köszönettel tartozom, aki a szakdolgozatom korai szakaszában látott el segítséggel.

Irodalomjegyzék

1. Atkári – Rosta – Csenkey – Győrffy – Kenesei – Ónody - Papp (1982), szerk.: Földünk országai, Kossuth Kiadó, Budapest
2. Balázs Dénes (1981), szerk.: Ausztrália, Új-Zéland, Óceánia, Panoráma Kiadó, Budapest
3. Balázs Dénes (1986), szerk.: Közép-Amerika, Panoráma Kiadó, Budapest
4. Charles Sellers – Henry May – Neil R. McMillen (1995), szerk.: Az Egyesült Államok története, Maecenas Könyvkiadó, Budapest
5. Egedy Gergely (2011), szerk.: Nagy-Britannia története, Kossuth Kiadó, Budapest
6. Fehérdy Iván - Dukay Tóth Romola (1986), szerk.: Kanada, Panoráma Kiadó, Budapest
7. J. D. Fage - William Tordoff (2004), szerk.: Afrika története, Osiris Kiadó, Budapest
8. Sümeghy Zoltán – Unger János – Gál Tamás (2009), szerk.: Térképészet, JATEPress Kiadó, Szeged
9. Tenigl-Takács László (1997), szerk.: India története, Medicina Könyvkiadó, Budapest
10. Verzár István (1987), szerk.: Írország, Panoráma Kiadó, Budapest

Felhasznált linkek

- http://hu.wikipedia.org/wiki/Írország_történelme (2014-05-14)
- [http://hu.wikipedia.org/wiki/Utrechti_béke_\(1713\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Utrechti_béke_(1713)) (2014-05-14)
- [http://hu.wikipedia.org/wiki/Párizsi_béke_\(1763\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Párizsi_béke_(1763)) (2014-05-14)
- [http://hu.wikipedia.org/wiki/Balfour-nyilatkozat_\(1926\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Balfour-nyilatkozat_(1926)) (2014-05-14)
- http://hu.wikipedia.org/wiki/1931-es_westminsteri_statútum (2014-05-14)
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Saint_Kitts_és_Nevis (2014-05-14)
- <http://hu.wikipedia.org/wiki/Hongkong> (2014-05-14)
- <http://hu.wikipedia.org/wiki/Térkép> (2014-05-14)
- http://en.wikipedia.org/wiki/Territorial_evolution_of_the_British_Empire (2014-05-14)

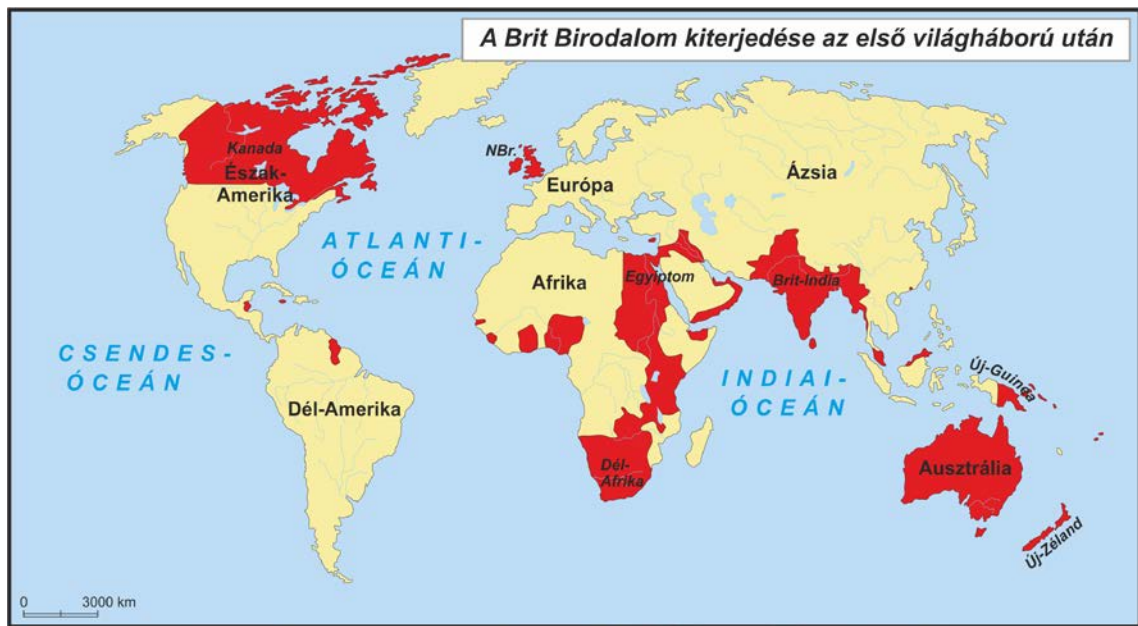
Felhasznált háttértérképek forrásai:

1. Ajtay Ágnes et al. (1991), szerk.: Történelmi világtlasz, Kartográfiai Vállalat, Budapest
2. <http://www.lib.utexas.edu/maps/americas/camericacaribbean.jpg> (2014-05-14)

Mellékletek:

1. sz. melléklet: A szakdolgozathoz leadott CD tartalmazza a szakdolgozat PDF változatát, valamint a CorelDRAW-val elkészített térképeket GIF formátumban.

2. sz. melléklet: Világtérkép



3. sz. melléklet: Világtérkép elemeinek tulajdonságai

Megnevezés	Kitöltés (C, M, Y, K)	Körvonal Szín (C, M, Y, K), Vastagság (mm)	Betűtípus Méret (pt) Szín (C, M, Y, K)
Tengerek	(30, 5, 0, 0)	-	-
Szárazföld	(0, 0, 45, 5)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-
Gyarmatok	(0, 100, 100, 0)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-
Folyókák	-	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Tavak	(30, 5, 0, 0)	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Víznevek	-	-	Arial (félkövér, dőlt), 16 (100, 0, 0, 0)
Kontinens nevek	-	-	Arial (félkövér), 14 (0, 0, 0, 100)
Gyarmatnevek	-	-	Arial (félkövér, dőlt), 11 (0, 0, 0, 100)
Cím Szöveg	-	-	Arial (félkövér, dőlt), 18 (0, 0, 0, 100)
Téglalap	(0, 0, 0, 0)	(0, 0, 0, 50), 0.5	-
Keret	-	(0, 0, 0, 100), 1	-

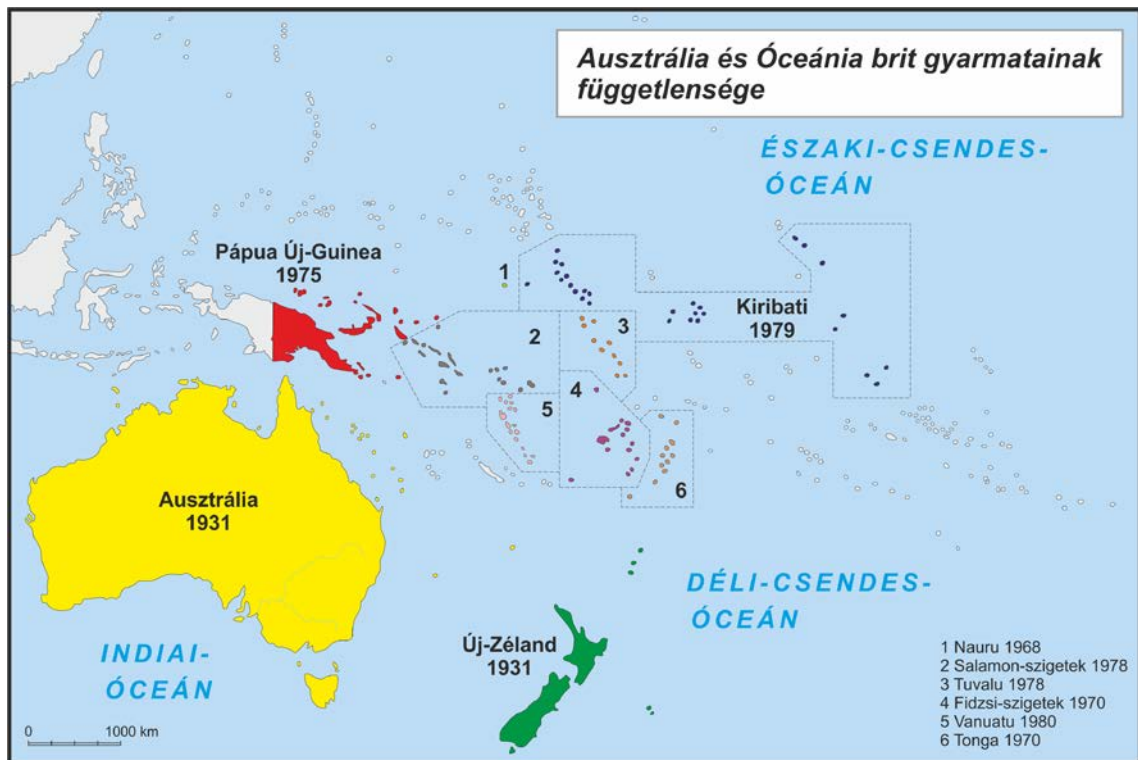
4. sz. melléklet: Észak-Amerika térkép



5. sz. melléklet: Észak-Amerika térkép elemeinek tulajdonságai

Megnevezés	Kitöltés (C, M, Y, K)	Körvonal Szín (C, M, Y, K), Vastagság (mm)	Betűtípus Méret (pt) Szín (C, M, Y, K)
Tengerek	(30, 5, 0, 0)	-	-
Szárazföld	(0, 0, 45, 5)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-
Országok Kanada USA	(0, 100, 100, 0) (0, 40, 20, 0) (0, 60, 100, 0) (0, 0, 100, 0) (100, 100, 0, 0) (80, 0, 80, 0)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-
Folyók	-	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Tavak	(30, 5, 0, 0)	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Víznevek Óceán	-	-	Arial (félkövér, dőlt), 24 (100, 0, 0, 0)
Öböl	-	-	Arial (dőlt), 16 (100, 0, 0, 0)
Országnevek, Évszámok	-	-	Arial (félkövér), 14 és Arial Narrow (félkövér), 14 (0, 0, 0, 100)
Jelkulcs Téglalapok Szöveg	ld. Országok -	ld. Országok -	- Arial (normál), 12 (0, 0, 0, 100)
Cím Szöveg	-	-	Arial (félkövér, dőlt), 21 (0, 0, 0, 100)
Téglalap	(0, 0, 0, 0)	(0, 0, 0, 50), 0.5	-
Keret	-	(0, 0, 0, 100), 1	-

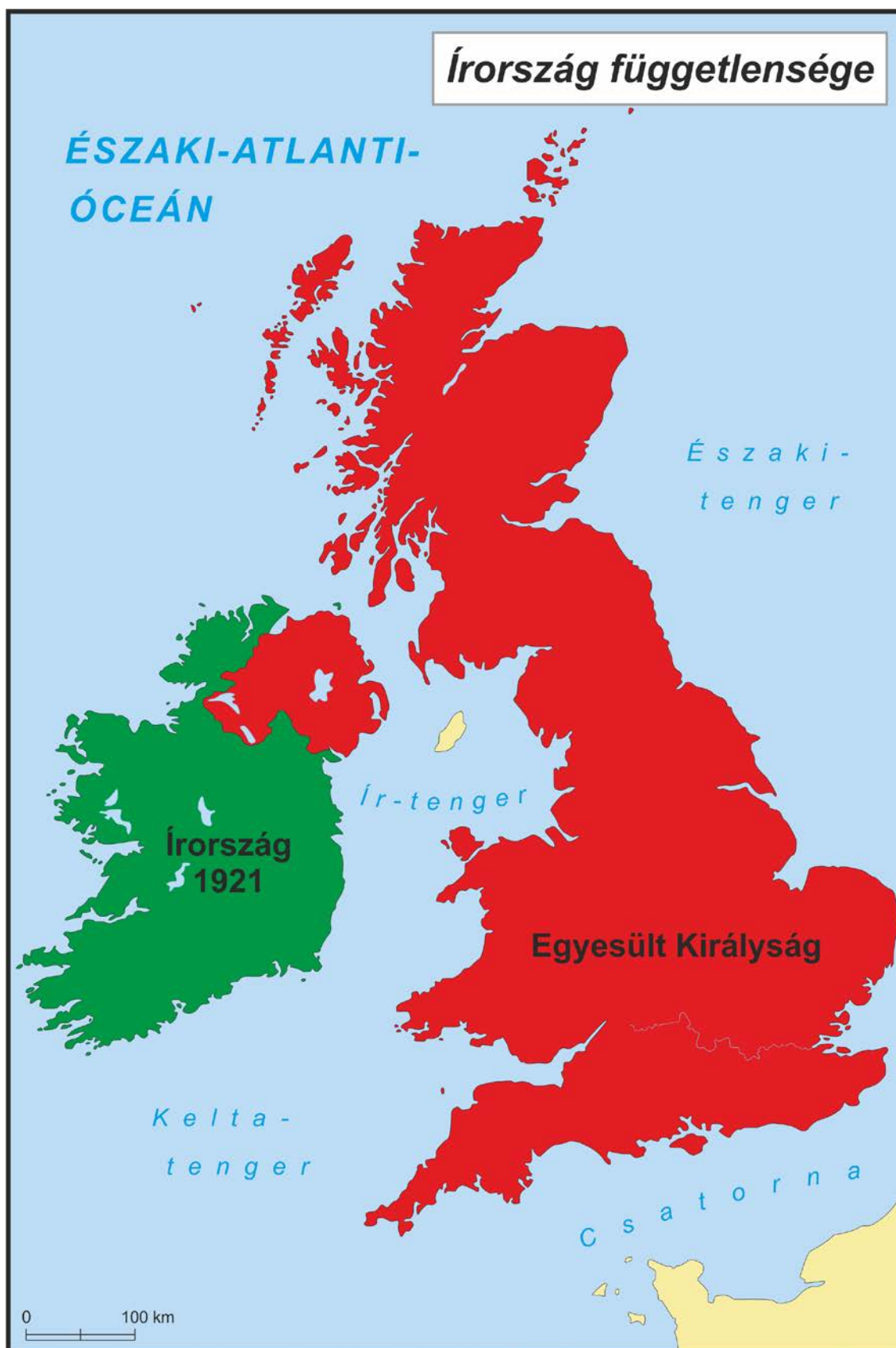
6. sz. melléklet: Ausztrália és Óceánia térkép



7. sz. melléklet: Ausztrália és Óceánia térkép elemeinek tulajdonságai

Megnevezés	Kitöltés (C, M, Y, K)	Körvonal Szín (C, M, Y, K), Vastagság (mm)	Betűtípus Méret (pt) Szín (C, M, Y, K)
Tengerek	(30, 5, 0, 0)	-	-
Szárazföld	(0, 0, 0, 10)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-
Országok			
Pápua	(0, 100, 100, 0)		
Új-Guinea			
Ausztrália	(0, 0, 100, 0)		
Új-Zéland	(100, 0, 100, 0)		
Nauru	(40, 0, 100, 0)		
Kiribati	(100, 100, 0, 0)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-
Salamon-szk.	(0, 20, 20, 60)		
Tuvalu	(0, 60, 100, 0)		
Vanuatu	(0, 40, 20, 0)		
Tonga	(0, 40, 60, 20)		
Fidzsi-szk.	(20, 80, 0, 20)		
Folyók	-	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Víznevek	-	-	Arial (félkövér, dőlt), 18 (100, 0, 0, 0)
Országnevek, Évszámok	-	-	Arial (félkövér), 15 (0, 0, 0, 100)
Jelkulcs	-	-	Arial (normál), 12 (0, 0, 0, 100)
Cím			
Szöveg	-	-	Arial (félkövér, dőlt), 20 (0, 0, 0, 100)
Téglalap	(0, 0, 0, 0)	(0, 0, 0, 50), 0.5	-
Keret	-	(0, 0, 0, 100), 1	-

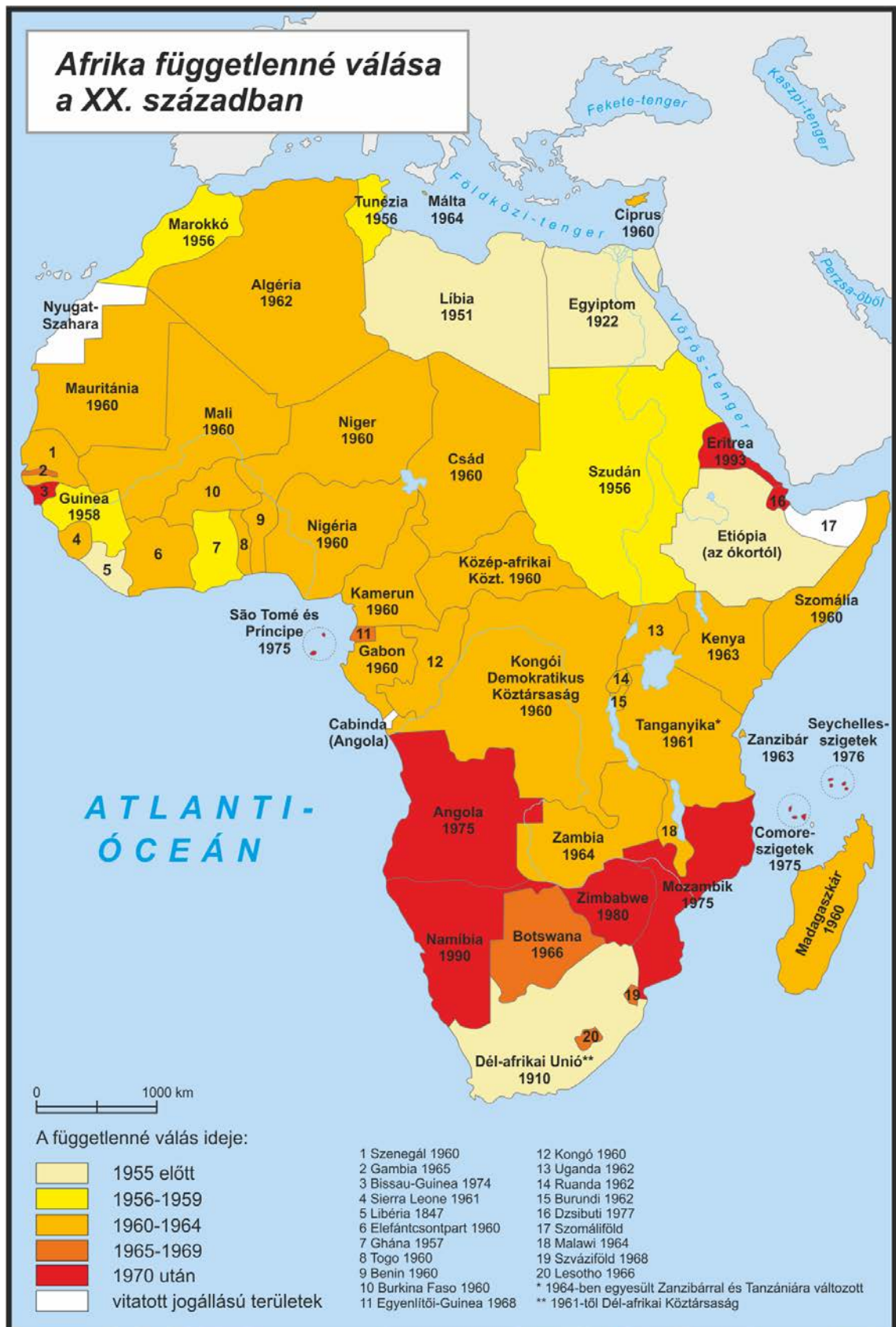
8. sz. melléklet: Írország függetlenségét ábrázoló térkép



9. sz. melléklet: Írország függetlenségét ábrázoló térkép elemeinek tulajdonságai

Megnevezés	Kitöltés (C, M, Y, K)	Körvonal Szín (C, M, Y, K), Vastagság (mm)	Betűtípus Méret (pt) Szín (C, M, Y, K)
Tengerek	(30, 5, 0, 0)	-	-
Szárazföld	(0, 0, 45, 5)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-
Országok Írország Egyesült Királyság	(100, 0, 100, 0) (0, 100, 100, 0)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-
Folyó	-	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Tavak	(30, 5, 0, 0)	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Víznevek Óceán	-	-	<i>Arial (félkövér, dőlt), 22</i> (100, 0, 0, 0)
Tenger	-	-	<i>Arial (dőlt), 15</i> (100, 0, 0, 0)
Országnevek, Évszámok	-	-	<i>Arial (félkövér), 20</i> (0, 0, 0, 100)
Cím Szöveg	-	-	<i>Arial (félkövér, dőlt), 24</i> (0, 0, 0, 100)
Téglalap	(0, 0, 0, 0)	(0, 0, 0, 50), 0.5	-
Keret	-	(0, 0, 0, 100), 1	-

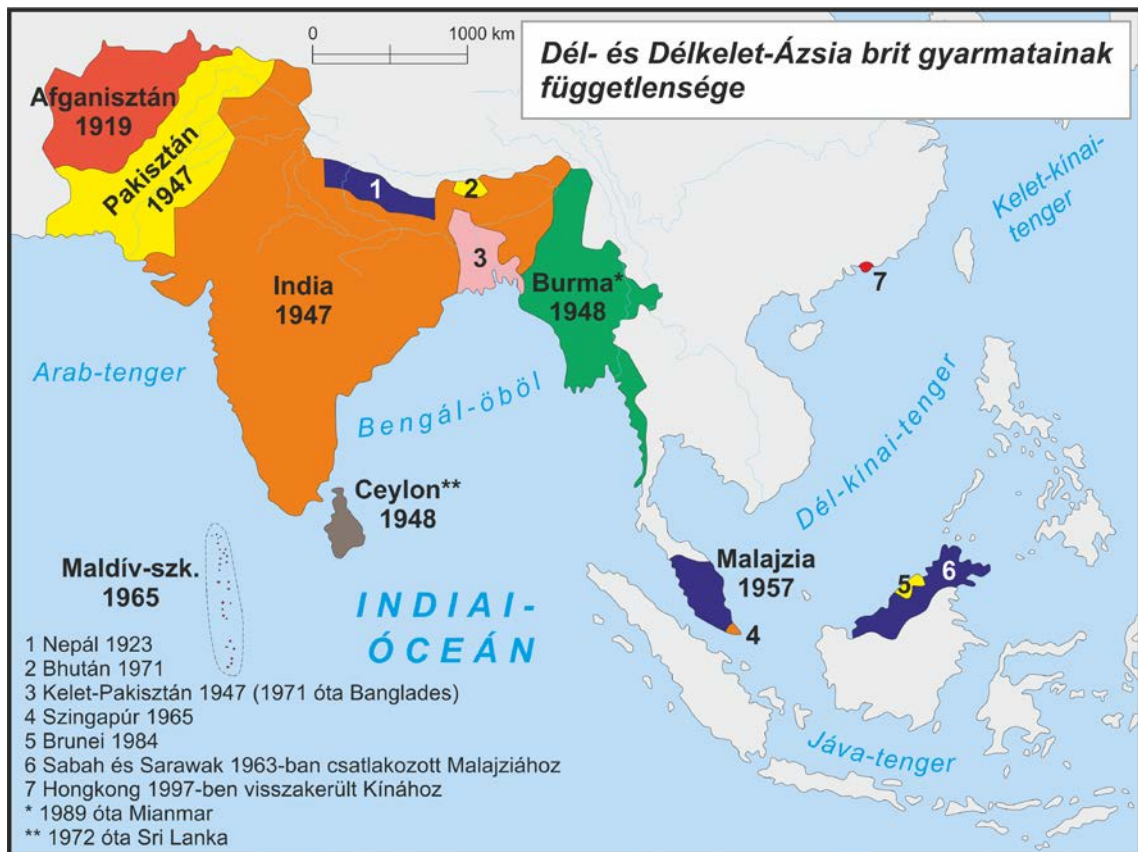
10. sz. melléklet: Afrika térkép (A tematikus tartalom és a jelkulcs J. D. Fage és William Tordoff Afrika története című könyvének 12. térképét tükrözi)



11. sz. melléklet: Afrika térkép elemeinek tulajdonságai

Megnevezés	Kitöltés (C, M, Y, K)	Körvonal Szín (C, M, Y, K), Vastagság (mm)	Betűtípus Méret (pt) Szín (C, M, Y, K)
Tengerek	(30, 5, 0, 0)	-	-
Szárazföld	(0, 0, 0, 10)	(0, 0, 0, 70), 0.1	-
Országok 1955-ig 1956-59 1960-64 1965-69 1970-től Vitatott terület	(0, 0, 40, 5) (0, 0, 100, 0) (0, 30, 100, 0) (0, 65, 100, 0) (0, 100, 100, 0) (0, 0, 0, 0)	(0, 0, 0, 70), 0.1	-
Folyók	-	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Tavak	(30, 5, 0, 0)	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Víznevek Óceán	-	-	<i>Arial (félkövér, dőlt)</i> , 12 (0, 0, 0, 0)
Tenger	-	-	<i>Arial (dőlt)</i> , 5 (0, 0, 0, 0)
Országnevek, Évszámok	-	-	<i>Arial (félkövér)</i> , 5.5 (0, 0, 0, 100)
Jelkulcs1 Téglalapok Szöveg	<i>ld. Országok</i> -	<i>ld. Országok</i> -	- <i>Arial (normál)</i> , 7 (0, 0, 0, 100)
Jelkulcs2	-	-	<i>Arial (normál)</i> , 5 (0, 0, 0, 100)
Cím Szöveg	-	-	<i>Arial (félkövér, dőlt)</i> , 12 (0, 0, 0, 100)
Téglalap	(0, 0, 0, 0)	(0, 0, 0, 50), 0.35	-
Keret	-	(0, 0, 0, 100), 0.75	-

12. sz. melléklet: Dél- és Délkelet-Ázsia térkép



13. sz. melléklet: Dél- és Délkelet-Ázsia térkép tulajdonságai

Megnevezés	Kitöltés (C, M, Y, K)	Körvonal Szín (C, M, Y, K), Vastagság (mm)	Betűtípus Méret (pt) Szín (C, M, Y, K)
Tengerek	(30, 5, 0, 0)	-	-
Szárazföld	(0, 0, 0, 10)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-
Országok			
Afganisztán	(0, 80, 80, 0)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-
Pakisztán	(0, 0, 100, 0)		
India	(0, 60, 100, 0)		
Nepál	(100, 100, 0, 0)		
Bhután	(0, 0, 100, 0)		
Banglades	(0, 40, 20, 0)		
Burma	(80, 0, 80, 0)		
Ceylon	(0, 20, 20, 60)		
Maldív-szk.	(0, 100, 100, 0)		
Hongkong	(0, 100, 100, 0)		
Malajzia	(100, 100, 0, 0)		
Szingapúr	(0, 60, 100, 0)		
Brunei	(0, 0, 100, 0)		
Folyók	-	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Víznevek			
Óceán	-	-	<i>Arial (félkövér, dőlt), 24</i> (100, 0, 0, 0)
Tenger, öböl	-	-	<i>Arial (dőlt), 18</i> (100, 0, 0, 0)
Országnevek, Évszámok	-	-	<i>Arial (félkövér), 18</i> (0, 0, 0, 100) és (0, 0, 0, 0)
Jelkulcs	-	-	<i>Arial (normál), 15</i> (0, 0, 0, 100)
Cím			
Szöveg	-	-	<i>Arial (félkövér, dőlt), 21</i> (0, 0, 0, 100)
Téglalap	(0, 0, 0, 0)	(0, 0, 0, 50), 0.5	-
Keret	-	(0, 0, 0, 100), 1	-

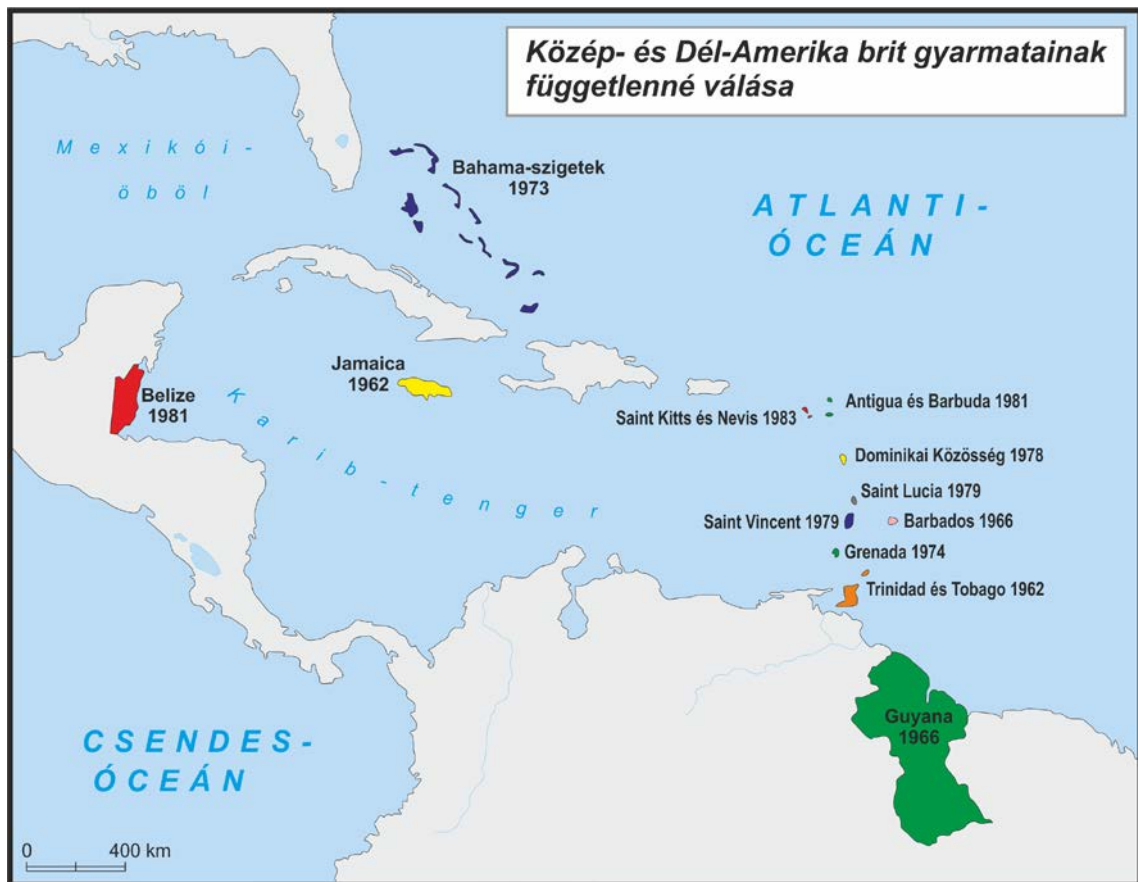
14. sz. melléklet: Közel-Kelet térkép



15. sz. melléklet: Közel-Keletet térkép elemeinek tulajdonságai

Megnevezés	Kitöltés (C, M, Y, K)	Körvonal Szín (C, M, Y, K), Vastagság (mm)	Betűtípus Méret (pt) Szín (C, M, Y, K)
Tengerek	(30, 5, 0, 0)	-	-
Szárazföld	(0, 0, 45, 5)	(0, 0, 0, 70), 0.1	-
Országok			
Egyiptom	(0, 40, 60, 20)		
Izrael	(100, 100, 0, 0)		
Transzjordánia	(100, 0, 100, 0)		
Irak	(0, 100, 100, 0)		
Kuvait	(0, 20, 20, 60)	(0, 0, 0, 70), 0.1	-
Bahrein	(0, 40, 20, 0)		
Katar	(60, 40, 0, 0)		
Arab	(40, 0, 60, 0)		
Emírségek			
Dél-Jemen	(0, 60, 100, 0)		
Folyók	-	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Tavak	(30, 5, 0, 0)	(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Víznevek			
Tenger	-	-	Arial (dőlt), 13 (100, 0, 0, 0)
Öböl	-	-	Arial (dőlt), 10 (100, 0, 0, 0)
Országnevek, Évszámok	-	-	Arial (félkövér), 13 (0, 0, 0, 100)
Jelkulcs	-	-	Arial (normál), 11 (0, 0, 0, 100)
Cím			
Szöveg	-	-	Arial (félkövér, dőlt), 18 (0, 0, 0, 100)
Téglalap	(0, 0, 0, 0)	(0, 0, 0, 50), 0.5	-
Keret	-	(0, 0, 0, 100), 1	-

16. sz. melléklet: Közép-Amerika térkép



17. sz. melléklet: Közép-Amerika térkép elemeinek tulajdonságai

Megnevezés	Kitöltés (C, M, Y, K)	Körvonal Szín (C, M, Y, K), Vastagság (mm)	Betűtípus Méret (pt) Szín (C, M, Y, K)		
Tengerek	(30, 5, 0, 0)	-	-		
Szárazföld	(0, 0, 0, 10)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-		
Országok					
Belize	(0, 100, 100, 0)	(0, 0, 0, 100), 0.1	-		
Jamaica	(0, 0, 100, 0)				
Bahama-szk.	(100, 100, 0, 0)				
Antigua és Barbuda	(100, 0, 100, 0)				
Saint Kitts és Nevis	(0, 100, 100, 0)				
Dominikai Közösség	(0, 0, 100, 0)				
Saint Lucia	(0,20, 20, 60)				
Saint Vincent	(100, 100, 0, 0)				
Barbados	(0, 40, 20, 0)				
Grenada	(100, 0, 100, 0)				
Trinidad és Tobago	(0, 60, 100, 0)				
Guyana	(100, 0, 100, 0)				
Folyó	-			(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Tavak	(30, 5, 0, 0)			(50, 0, 0, 0), 0.1	-
Víznevek					
Óceán	-	-	<i>Arial (félkövér, dőlt), 16</i> (100, 0, 0, 0)		
Tenger, öböl	-	-	<i>Arial (dőlt), 10</i> (100, 0, 0, 0)		
Országnevek, Évszámok	-	-	<i>Arial (félkövér), 10 és</i> <i>Arial Narrow (félkövér) 10</i> (0, 0, 0, 100)		
Cím					
Szöveg	-	-	<i>Arial (félkövér, dőlt), 16</i> (0, 0, 0, 100)		
Téglalap	(0, 0, 0, 0)	(0, 0, 0, 50), 0.5	-		
Keret	-	(0, 0, 0, 100), 1	-		

Nyilatkozat

Alulírott, **Neumark Milán** (Neptun kód: **Y8ES0B**) nyilatkozom, hogy jelen szakdolgozatom teljes egészében saját, önálló szellemi termékem. A szakdolgozatot sem részben, sem egészében semmilyen más felsőfokú oktatási vagy egyéb intézménybe nem nyújtottam be. A szakdolgozatomban felhasznált, szerzői joggal védett anyagokra vonatkozó engedély a mellékletben megtalálható.

A témavezető által benyújtásra elfogadott szakdolgozat PDF formátumban való elektronikus publikálásához a tanszéki honlapon

HOZZÁJÁRULOK

NEM JÁRULOK HOZZÁ

Budapest, 2014. május 15.

.....

a hallgató aláírása